

Armoedetoets Netwerk tegen Armoede tarieven 2020 van De Lijn

Het Netwerk tegen Armoede stelt vast dat de indexeringen voor 2020 beperkt blijven tot kleine bedragen en dat formules voor kwetsbare doelgroepen gehandhaafd blijven, afgezien van de geplande indexering. Wij evalueren dit als positief.

De invoering van het contactloos betalen roept wel heel wat ongerustheid op bij mensen in armoede. Occasionele gebruikers nemen vaak bus of tram met het weinige zakgeld dat ze bij zich hebben om nog snel op een afspraak of thuis te geraken. Dat zal nu niet meer mogelijk zijn.

Uit het stakeholdersoverleg van 6 december 2019 in Mechelen hebben wij begrepen dat de invoering vanaf 1 april niet gepaard gaat met een overgangperiode als dusdanig, wel met een 'gedoogperiode'. Het blijft echter onduidelijk wat die gedoogperiode inhoudt of hoe lang die zal duren. Zullen mensen dan nog cash kunnen betalen? Kan wie enkel cash bij heeft toch de bus op? De onduidelijkheid rond de overgang naar contactloos betalen wordt best opgeklaard en liefst ruim voor de datum van de invoering.

Voor een deel van de mensen in armoede is die overgang immers niet vanzelfsprekend. Kleine uitgaven, zoals een busrit, betalen zij liever cash. Zo houden ze een beter overzicht over hun uitgaven. Bovendien hebben niet alle mensen in armoede een bankkaart of wel een bankkaart, maar nog niet met de functie contactloos betalen. En wat als iemand wel nog cash geld bij heeft, maar geen geld meer op zijn of haar rekening?

De Lijn verwijst naar de verkooppunten, waar wel nog cash kan betaald worden, maar daar zijn momenteel enkel lijnkaarten te koop en geen individuele biljetten. Wij vragen hierbij om opnieuw individuele biljetten te koop aan te bieden in de verkooppunten. Door de invoering van het contactloos betalen zal de vraag hiernaar wellicht toenemen.

Mensen in armoede maken zich ook zorgen over de veiligheid van het contactloos betalen. Wat als de bankkaart gestolen wordt? Zij hebben het gevoel geen goed zicht meer te hebben op hun uitgaven als contactloos betalen de enige manier wordt om nog toegang te krijgen tot openbaar vervoer zonder een vooraf gekocht ticket.

Het is positief dat een biljet goedkoper wordt (€2,5 in plaats van €3) vanwege de lagere verwerkingskost. Uit hetzelfde stakeholdersoverleg blijkt echter dat, in functie van de

verwerkingskost, dit tarief nog zou kunnen dalen. Men doet dat bewust niet en houdt de prijs op €2,5 om mensen te ontraden en in de richting van het m-ticket te sturen.

Voor mensen in armoede is het goedkoopste individuele ticket, het m-ticket, echter vaak geen optie. Zij hebben veelal geen smartphone en indien wel, moet je voor de aankoop van zo'n ticket ook data verbruiken, wat een extra kost met zich meebrengt (mensen in armoede werken vaak met een prepaid aanbod zonder of met een heel beperkt gratis data-aanbod). Een m-ticket is voor hen dus duurder dan het op het eerste zicht lijkt.

Wij blijven er ook voor pleiten om het sociaal statuut proactief te checken om zo elke rechthebbende toegang te geven tot een abonnement aan sociaal statuut.

Op basis daarvan vragen wij:

- Een lager tarief te overwegen voor een individueel biljet (gezien de lagere verwerkingskost door contactloos betalen)
- Een duidelijke en voldoende lange overgangperiode te voorzien voor de invoering van contactloos betalen (waarbij ook de mogelijkheid blijft om cash te betalen). Dat laat toe om mensen te laten wennen aan het nieuwe systeem en kan voor een stuk de cash betalingen al laten uitdoven. Uit de overgangperiode zal ook blijken hoe groot de doelgroep is voor wie de overgang een drempel vormt
- Individuele biljetten te koop aan te bieden in de verkooppunten wanneer contactloos betalen ingevoerd wordt
- Een alternatief uit te werken voor de procedure 'reiziger zonder geld', maar dan aangepast aan de situatie van een 'reiziger zonder bankkaart'
- Sociaal statuut proactief te checken, ook bij nieuwe reizigers